

Abstrakt:

Tato práce se soustředí na výklad kapitoly *Kritiky čistého rozumu* „O schematismu čistých rozvažovacích pojmů“. Kant vychází z nezávislosti dvou zdrojů poznání, rozvažování a smyslovosti. Nezávislost těchto zdrojů poznání je třeba překonat. Schematismus je úzce spojen s kapitolou o dedukci kategorií. Proto samotnému rozboru schémat předchází analýza této kapitoly. Na kapitolách o dedukci a schematismu se ukazuje, že smyslovost postupně získává ve vztahu k rozvažování jasnější podobu. Kant nejprve dokazuje platnost kategorií pro každý možný názor. Následně dokazuje platnost kategorií pro formy názoru prostoru a času. Ve schematismu jsou řešeny samotné způsoby, jimiž se kategorie vztahují na smyslovost. Kant do výkladu zavádí transcendentální schéma, jež překonává heterogenitu rozvažování a smyslovosti. Vztah mezi kategorií a schématem je chápán jako vztah analogický, přičemž kategorie jsou diskurzivní pravidla jednoty názoru vůbec, zatímco schémata jsou určeny jako perceptivní pravidla jednoty smyslovosti. Smyslovost je tak prostřednictvím schématu obrazotvornosti přiváděna pod jednotu apercepce. Nedílnou součástí práce je i rozbor schematismu empirických a geometrických pojmů. Ukazuje se, že schematismus těchto dvou druhů pojmů představuje modifikaci původního problému, neboť nemusí překonávat heterogenitu rozvažování a smyslovosti, spojenou se schematismem kategorií. Práce se rovněž věnuje schematismu symbolického znázornění. Schéma zde vystupuje jako prostředek zobrazení rozumových idejí, jimž v názoru neodpovídá žádný předmět, a mohou být znázorněny pouze nepřímo prostřednictvím schémat pojmů, jimž v názoru nějaký předmět odpovídá.